

Література:

1. Барко В.І. Психологія управління персоналом ОВС (практичний підхід): [монографія] / В.І. Барко. – К.: Ніка-Центр, 2003. – 448 с.
2. Великий тлумачний словник. Сучасна українська мова від А до Я / упоряд. Загнітко А.П. – Донецьк: Вид. «Бао», 2008. – 704 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад.пед.наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
4. Савельев А.Я. Модель формирования специалиста с высшим образованием на современном этапе / А.Я. Савельев, Л.Г. Семушина, В.С. Кагерманьян. – М., 2005. – 72 с. (Содержание, формы и методы обучения в высшей школе: Аналитические обзоры по основным направлениям развития высшего образования / НИИ-ВО; Вып.3).

Лазарева В.В.

**МОДЕЛИРОВАНИЕ ПРОЦЕССА ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ УЧАСТКОВЫХ ИНСПЕКТОРОВ
МВД УКРАИНЫ К РЕШЕНИЮ КОНФЛИКТОВ**

В статье рассматриваются проблемы моделирования готовности будущих участковых инспекторов милиции к решению конфликтов, анализируются характеристики и принципы построения модели специалиста правоохранительных органов с учетом конфликтологической составляющей и ее роль в современном ведомственном образовании.

Ключевые слова: модель специалиста, участковый инспектор милиции, конфликтологическая готовность, процесс обучения, проблемы преподавания.

Lazareva V.V.

**MODELING OF THE PROCESS OF PREPAREDNESS DIVISIONARY INSPECTORS MIA
OF UKRAINE TO THE CONFLICT SOLUTION**

The article examines the problems of modeling the process of preparedness future divisionary inspectors of militia to the conflict solution, characteristics and principles of model construction of the law enforcement specialist are analyzed considering conflictological component and it's part in modern governmental education.

Key words: model of specialist, divisionary inspector of militia, conflictological preparedness, process of training, problems of teaching.

УДК 378.147:655

Матросова І.Г.*

**ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ВИДАВНИЧО-
ПОЛІГРАФІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА**

У статті розглядається професійна компетентність майбутнього технолога поліграфічного виробництва як складна багаторівнева система, сукупність компетенцій – технологічної, інформаційної, дискурсивної, техніко-економічної, екологічної, квалітативної, дизайн-, бізнес- і медіакомпетенцій..

Ключові слова: професійна компетентність, сукупність компетенцій, майбутній технолог поліграфічного виробництва.

Сучасний економічний розвиток України вимагає пильної уваги до інженерної освіти, оскільки інженерні кадри є не тільки головною рушійною силою економічного росту країни, але і її стратегічним потенціалом, що забезпечує конкурентоздатність на світовому ринку праці. Процес підготовки конкурентоздатного інженера потребує орієнтації на новітні технології, сучасне виробництво, світові тенденції глобалізації та інформатизації. Така ситуація визначає актуальність дослідження професійної

* © Матросова І.Г.*

компетентності інженерів-технологів поліграфічного виробництва, її структури і шляхів її формування.

Аналіз педагогічних досліджень категорії «професійна компетентність» дозволяє зробити висновок, що найбільшу кількість робіт присвячено вивченню професійної компетентності педагогів, інженерів-педагогів, економістів і інженерів-менеджерів. М. Гордієнко досліджуючи професійну компетентність інженера-електромеханіка, визначає її як сукупність знань, умінь і навичок, здатність їхнього ефективного використання у визначеній галузі професійної діяльності, володіння іноземною мовою, уміння вчитися протягом усього життя, здатність орієнтуватися у різноманітних професійних і життєвих ситуаціях [2]. З. Альбекова визначає професійну компетентність фахівця у галузі обчислювальної техніки як інтегративну особистісно-діяльнісну якість фахівця, що становить собою збалансоване сполучення професійних компетенцій і сформованої професійної позиції, забезпечує виконання професійних обов'язків, роботі з автоматизованими інформаційними технологіями, засобами операційних систем і середовищ, мовами програмування для побудови логічно правильних і ефективних програм, з базами даних, у комп'ютерних мережах та ін. [1].

У трактуванні В. Ягупова і В. Свистун [22], професійна компетентність фахівця — це складне інтегральне інтелектуальне, професійне й особистісне утворення, що формується у процесі його професійної підготовки у ВНЗ, виявляється, розвивається й удосконалюється у професійній діяльності, а ефективність її здійснення залежить від видів його теоретичної, практичної та психологічної підготовки до неї, особистісних, професійних і індивідуально-психічних здібностей, сприйняття цілей, цінностей, змісту й особливостей цієї діяльності. Професійна компетентність включає комплекс професійних компетенцій, що ґрунтуються на знаннях, уміннях і досвіді, набутих завдяки навчанню, готовність і здатність особистості до успішної діяльності щодо визначеного кола реальних об'єктів.

Дослідження компонентів професійної компетентності інженера сучасними науковцями [2; 4] показує, що ця категорія розглядається як сукупність різних компетенцій, що визначають його готовність і здатність до успішного виконання відповідних видів професійної діяльності. У зв'язку з тим, що поле професійної діяльності сучасного фахівця на виробництві занадто велике і являє собою сукупність виконуваних різнорідних функцій із суміжних галузей, що визначають його функціональну і соціальну готовність, основним підходом до дослідження компонентного складу професійної компетентності інженера є функціональний. При цьому професійна компетентність розуміється як комплекс функцій із досягнення мети у професійній діяльності. У ході дослідження групою російських учених під керівництвом О. Кочнева було вивчено різні види професійної діяльності інженера – виробничо-технологічну, проектно-конструкторську і науково-дослідну, а також її функції — узагальнені класичні (гностична, проектувальна, організаційна, виробнича і комунікативна) і виробничі (інформаційно-аналітична, діагностична, контролююча) [10].

До того ж ученим було визначено частку працевитрат для виконання різних функцій залежно від профілю інженера — технолога, механіка, менеджера. Для технолога домінуючими є організаційна, діагностична, проектувальна й інформаційно-аналітична функції.

Метою статті є вивчення структури професійної компетентності майбутнього технолога поліграфічного виробництва.

Питання щодо структури професійної компетентності технолога поліграфічного виробництва розглядається нами в контексті професійної підготовки фахівців поліграфічної галузі. У працях Е. Симанюк, Л. Шемятіхіної, М. Синякової розглядаються три теоретико-методологічних підходи у процесі професійної підготовки

галузевих фахівців – галузевий, функціональний і компетентнісний. Галузевий підхід припускає професійне навчання вирішення всього спектру професійних завдань галузі, функціональний – освоєння усього «професійного поля діяльності», дій на ньому і формування відповідальності за результати праці [19]. На думку Е. Короткова, компетентнісний підхід містить у собі: модель фахівця, побудовану за принципами формування компетенцій (зміст і технології навчання); державний освітній стандарт; освітню програму і модульний навчальний план; планування й оцінку трудомісткості навчального процесу; багатокритеріальне оцінювання досягнень студента; оцінювання компетентності; керування системою професійної підготовки фахівця. Професійна компетентність у цьому випадку розглядається як системна характеристика якості підготовки фахівців, як основний показник результату професійної освіти [9].

Проте розмаїтість формулювань поняття «професійна компетентність», запропонованих різними дослідниками, дозволяє виявити загальний напрямок у всіх використовуваних підходах до вивчення цього феномену – особистісно-діяльнісний. Практично всі дослідники єдині у визначенні професійної компетентності як «складного інтегрального інтелектуального, професійного й особистісного утворення», «складної єдиної системи внутрішніх психологічних складових і властивостей особистості фахівця, що включають в себе знання й уміння», «сукупність сформованих компетенцій, що складають систему професіоналізму фахівця у будь-якій галузі діяльності» [1; 2; 19; 22] та ін.

Водночас слід зазначити, що професійна компетентність – це складна багаторівнева система, яка складається з різних компонентів, що перебувають у взаємозв'язку і взаємозалежності, представляють собою психологічні складові особистості фахівця, його властивості, включають інтегральні знання, уміння і навички, що дозволяють успішно вирішувати будь-які професійні завдання, проблемні ситуації, оцінювати їхні наслідки й ефективність.

В. Соф'їна визначає професійну компетентність фахівця з вищою технічною освітою як системну динамічно розвивальну характеристику особистості (сукупність здібностей, знань, умінь, ділових і особистісних якостей), володіння сучасними технологіями і методами вирішення професійних завдань різного рівня складності, що дозволяє здійснювати професійну діяльність з високою продуктивністю [18].

А. Маркова, зіставляючи розвиток професіоналізму з різними аспектами зрілості фахівця, виокремила чотири види професійної компетентності – спеціальну, соціальну, особистісну, індивідуальну:

– спеціальна, або діяльнісна, профкомпетентність характеризує володіння діяльністю на високому професійному рівні і включає не тільки наявність спеціальних знань, але й уміння застосувати їх на практиці;

– соціальна профкомпетентність характеризує володіння засобами спільної професійної діяльності і співробітництва, прийнятими у професійному співтоваристві прийомами професійного спілкування;

– особистісна профкомпетентність характеризує володіння засобами самовираження і саморозвитку, протистояння професійній деформації, здатність планувати свою професійну діяльність, самостійно приймати рішення, бачити проблему;

– індивідуальна профкомпетентність характеризує володіння прийомами саморегуляції, готовність до професійного росту, неохочість до професійного старіння, наявність стійкої професійної мотивації [14].

Аналізуючи взаємодію особистості з професією, Е. Зеєр вказує на те, що вихідним є поняття «професія» [7]. Є. Климов доповнює: професія – це спільність, діяльність, сфера прояву особистості й історично розвивальна система [8]. Професійну

компетентність майбутнього фахівця можна представити як систему взаємозалежних і взаємодіючих компонентів — компетентностей:

- професійно-особистісна (прояви особистості як суб'єкта професійної діяльності);
- професійно-соціальна (здійснення соціальних ролей у процесі професійної діяльності й у результаті взаємодії з іншими людьми);
- професійно-діяльнісна (безпосереднє здійснення професійної діяльності).

У свою чергу ці компетентності становлять собою сукупність компетенцій, що мають як універсальний характер, так і специфічний, характерний для визначених видів професійної діяльності.

У нашому дослідженні поняття «компетенція» розглядається як індикатор якості професійної підготовки студентів, її нормативна вимога до готовності студентів використовувати комплекс знань, умінь, навичок, здібностей, володіти методами і засобами своєї майбутньої професійної діяльності, забезпечувати можливість виконання поставлених завдань і досягати поставлених цілей у професійній діяльності.

У програмних документах міжнародних, національних і вітчизняних організацій (Washington Accord, Engineers Mobility Forum, Federation Europeenne d'Associations Nationales d'ingenieurs, European Network for Accreditation of Engineering Education) узагальнено основні професійні компетенції сучасного інженера.

Майбутній випусник технічного ВНЗ повинен: застосовувати фундаментальні знання при вирішенні інженерних проблем; розробляти технічну (технологічну) систему, її компоненти або технологічний процес; ідентифікувати, формалізувати і вирішувати інженерні проблеми; проводити тестування отриманого рішення за допомогою експерименту; використовувати сучасні інженерні пристрої, інструменти і засоби для вирішення інженерних проблем; уміти працювати «у команді»; усвідомлювати наслідки взаємодії людини і техносфери; відрізнитися професійною й етичною відповідальністю; навчатися протягом усього життя.

Вивчення структури професійної компетентності фахівця видавничо-поліграфічного виробництва особливо важливе для розробки державного освітнього стандарту цього напрямку підготовки в контексті професійних і академічних компетенцій, адекватних сучасним уявленням роботодавців, результатам аналізу ринку праці, сучасному стану розвитку техніки і технології.

Результати аналізу особливостей професійної діяльності технолога поліграфічного виробництва, досвіду керівників технологічної і переддипломної практики студентів, професійної діяльності випускників і бесід з роботодавцями дозволили представити структуру професійної компетентності майбутнього фахівця видавничо-поліграфічного виробництва трьома інваріантними компонентами – професійно-особистісною, професійно-діяльнісною та професійно-соціальною компетентністю. Схарактеризуємо кожну з них.

Професійно-особистісна компетентність забезпечує успішність виконання професійної діяльності, продуктивне вирішення всього нормативного спектру професійних завдань, а також є необхідною для подальшого професійного росту.

Професійно-діяльнісна компетентність припускає: здатність визначати сутність процесу перетворення об'єктів; здатність визначати ефективність різних компонентів процесу перетворення об'єктів і обґрунтовувати раціональність їхнього комбінування; уміння розробляти алгоритмізований опис процесу перетворення об'єктів, обґрунтовуючи його можливість утілення й передбачувану ефективність; уміння визначати мету, необхідні ресурси для виконання професійної діяльності, методи, засоби, прогнозувати результат діяльності, вносити коректування для досягнення прогнозованого результату, інформованість у галузі видавничо-поліграфічної справи, суміжних галузей і перспектив розвитку, здатність здійснювати підготовку, організацію,

управління, контроль, проектування технологічних процесів поліграфічного виробництва з урахуванням наслідків функціонування технологічної системи.

Професійно-соціальну компетентність визначаємо як здатність ефективно взаємодіяти у професійній групі, вміння працювати у команді, динамічне спілкування з колегами, позитивне оцінювання власної діяльності в професійному середовищі, вміння враховувати думку інших, розробляти продуктивні стратегії взаємодії з колегами, зважаючи на їх індивідуальні особливості.

Реалізація компетентнісного підходу до моделювання професійної підготовки фахівця відповідного профілю, на думку С. Дворецького, полягає у створенні такої моделі фахівця, що «дозволяє оцінити ступінь відповідності наявної системи підготовки кадрів вимогам до складу і рівня компетенцій випускника, а також прогнозувати зміни в галузі майбутньої професійної діяльності» [5, с. 41]. Сутність такої моделі є прогностичною, оскільки вона містить зміни в галузі майбутньої професійної діяльності й відображено у змісті освітніх програм і засобах їхньої реалізації. Таким чином, професійні компетенції становлять собою структурні одиниці нормативної моделі того, кого навчають, представлені дескрипторами – відповідними професійними знаннями, вміннями і навичками та необхідним рівнем їхнього оволодіння.

Приймаючи до уваги головний об'єкт професійної діяльності майбутніх фахівців видавничо-поліграфічного виробництва – видання (друковані, електронні та мультимедійні), а також принципи функціонування усіх ділянок сучасного замкнутого (закінченого) технологічного виробничого процесу для різних ділянок технологічних ліній видавничо-поліграфічних підприємств, можна визначити необхідний набір професійних компетенцій, оволодіння якими дозволить формувати професійну компетентність у процесі навчання в технічному ВНЗ.

Розглянемо компетенції, оволодіння якими забезпечують формування професійно-діяльнісної компетентності.

Сучасне поліграфічне виробництво, як сфера професійної діяльності випускників технологічних спеціальностей, становить собою складну систему ієрархічно організованих внутрішніх технологічних робіт, а також численних зовнішніх зв'язків. Постійна тенденція скорочення терміну виконання замовлень впливає на координацію діяльності усіх підрозділів. Загальна тенденція розвитку цієї галузі може бути виражена у формулі «друк без людини», що практично виражається в динаміці автоматизації усіх ступенів виробництва [21].

Тому технологічна діяльність фахівця поліграфічного виробництва на сучасному етапі його розвитку відрізняється дуже складною структурою потоків (інформаційних, енергетичних, матеріальних) [21, с. 11-13], і її практичне здійснення пов'язане з утворенням і впровадженням проекту технологічного процесу в реальних виробничих умовах.

Створення і впровадження технологічного проекту, формування його структури, розробка послідовності проектних дій, аналіз і використання виробничих ресурсів для його втілення, а також визначення основних етапів контролю і керування проектом є складовою життєвого циклу проекту (ISO 15288:2008).

Технологічна компетенція майбутнього бакалавра видавничо-поліграфічного виробництва докладно вивчена автором статті [15] і визначена як здатність і готовність здійснювати ефективне керування життєвим циклом проекту виготовлення друкованої продукції.

Слід зазначити, що завдання проектування майбутнього фахівця видавничо-поліграфічного виробництва досить широкі, оскільки об'єктом проектування можуть бути видання, будинок, технологічний процес, виробнича система, технічне забезпечення.

Під час проектування видання переважно у видавництві проектують його зовнішнє і внутрішнє оформлення, створюють модель видання. Успішне вирішення завдань моделювання видань вимагає оволодіння *дизайн-компетенцією*. Т. Мала у своїй роботі відзначає особливості і відмінності дизайну книги як професійної діяльності [13, с. 120]. Вона стверджує, що це особливий вид проектної міждисциплінарної естетичної діяльності — комплексне, системне створення книги як духовної та матеріальної цінності, а також цілеспрямована, упорядкована і систематизована взаємодія різних видів творчої діяльності, що поетапно розгортаються у процесі художнього проектування моделі книги (передпроектне дослідження, розробка проектного завдання, проектна пропозиція і впровадження проекту у виробництво). Дизайн-компетенція майбутнього фахівця видавничо-поліграфічного виробництва припускає наявність сукупності теоретичних знань з галузі художнього проектування, практичних навичок моделювання й оформлення дизайну продукту й особистісних якостей, необхідних для розробки дизайн-проекту видання з обліком його ергономічних і споживчих якостей.

Перспективи розвитку поліграфічного виробництва спрямовано на створення якісної друкованої продукції, пов'язано насамперед з прийняттям ефективних рішень, що забезпечують задану якість і сприяють досягненню мети виробництва. Тому квалітативна компетенція є необхідною у складі нормативної моделі студентів напрямку підготовки «Видавничо-поліграфічна справа».

Квалітативну компетенцію розглянуто в дисертаційній роботі М. Махмудової «Формування квалітативної компетентності майбутніх фахівців інженерного профілю у сучасному ВНЗ» і визначено як динамічну, ієрархічну властивість особистості професіонала, єдність знань, умінь, навичок, що дозволяють успішно вирішувати завдання в галузі управління якістю продукції на підприємстві в межах установленої відповідальності займаній посаді [16].

Як уже зазначалось, головним об'єктом професійної діяльності майбутнього фахівця видавничо-поліграфічного виробництва є видання, зокрема електронні й мультимедійні. Ю. Жидецький відзначає інтерактивну природу поліграфії, її спрямованість на формування світогляду людини й інформаційного суспільства [6], зв'язок з культурно-освітніми умовами, що відповідно відображається в оволодінні майбутніми фахівцями *медіакомпетенцією*. Дослідженню медіаосвіти і медіакомпетенції присвячено багато наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених. Дослідники відзначають, що медіакомпетенція — це багатоаспектне поняття, що дозволяє розширити традиційне уявлення про уміння розуміти, інтерпретувати і робити друковані тексти з використанням нових засобів комунікації [20, с. 107]. Під «медіакомпетентністю» О. Кутькіна розуміє складне особистісне утворення, що включає в себе сукупність знань із медіа, умінь і навичок їхнього практичного застосування, досвід використання медіа в різних сферах діяльності, включаючи досвід роботи з комп'ютером як основним медіаінструментом, якості особистості, що характеризують людину (пізнавальна активність, критичне мислення, творче мислення, комунікативність, рефлексія, а також позитивна мотивація і ціннісно-змістовне уявлення (відносини) із використання медіа) [11].

Медіакомпетенція пов'язана з *інформаційною компетенцією* — володіння новими інформаційними технологіями, розумінням діапазону їхнього застосування, критичне ставлення до розповсюдженої в каналах ЗМІ інформації [17].

Однак для майбутнього фахівця видавничо-поліграфічного виробництва, професійна діяльність якого може бути пов'язана із засобами масової інформації, їх виданням, а також зі створенням текстів, вимоги щодо володіння науково-технічним стилем відображаються в оволодінні *дискурсивною компетенцією*. До того ж необхідною умовою формування професійної компетентності фахівця є формування в нього

багатобічної та проробленої системи професійних понять і уявлень. Зазначимо, що дискурсивну компетенцію розглядають учені, що досліджують професійну підготовку студентів гуманітарного профілю.

Дискурсивна компетенція майбутнього фахівця видавничо-поліграфічного виробництва практично не вивчена і вимагає глибокого дослідження. У цій статті наведемо кілька інтерпретацій дискурсивної компетенції.

О. Кучеренко визначає дискурсивну компетенцію як «знання і володіння різними типами дискурсів і їх організацією залежно від параметрів комунікативної ситуації, в якій вони породжуються й інтерпретуються» [12, с. 88]. Досліджуючи проблему формування дискурсивної компетенції у письмовій мові, Н. Головіна трактує її як «цілісну здатність породжувати і сприймати тексти різних типів (жанрів) для досягнення комунікативного наміру суб'єкта мови в межах визначеної ситуації спілкування» [3, с. 6]. Дискурсивна компетенція – це здатність мовної особистості будувати і сприймати цілісні дискурси різних типів (усний і письмовий) відповідно комунікативному намірові у межах конкретної ситуації спілкування з урахуванням специфіки їхньої семантико-прагматичної та граматичної організації на макро- і мікрорівні та взаємозв'язку екстралінгвістичних і лінгвістичних компонентів. Багато дослідників розглядають дискурсивну компетенцію як один із найважливіших структурних компонентів комунікативної компетенції фахівця. Беручи до уваги широкий спектр посад, які може займати майбутній фахівець видавничо-поліграфічного виробництва, серед яких посади керівника (у сучасній інтерпретації – менеджера), маємо потребу навчання таких фахівців вирішення різної складності комунікативних завдань. Забезпечити вирішення таких завдань можна лише при оволодінні студентами дискурсивною компетенцією, що припускає не тільки високий рівень сформованих умінь і навичок організації мови, але і логічного, послідовного і переконливого її вибудовування з метою вирішення визначеного комунікативного завдання та досягнення комунікативної мети [12].

Перехід до ринкових умов господарювання викликав зростання поліграфічних підприємств приватних форм власності, а також їхньої чіткої спеціалізації, що дозволило підприємству зайняти визначену нішу на ринку поліграфічних послуг. Однак для підтримки конкурентоздатності будь-якого поліграфічного підприємства потрібна підтримка його високої організованості і гнучкості виробництва, постійний облік значних коливань виробничо-технічних параметрів видань – форматів, обсягів, тиражів. Ці умови потребують від майбутніх фахівців видавничо-поліграфічного виробництва знань і умінь оцінювання господарської діяльності підприємства, його аналізу і здатності швидкого ухвалення управлінського рішення, тобто оволодіння *бізнес-компетенцією*, що є необхідною в умовах глобалізації та перебудови світової економіки.

З *бізнес-компетенцією* пов'язана *техніко-економічна компетенція* майбутнього фахівця поліграфічного виробництва. Ця компетенція відображає функції технолога зі створення продукту технологічної діяльності, володіння якістю товару та методикою економіко-проектних розрахунків з урахуванням параметрів конкурентного середовища, аналізу ринкової ситуації, дій в умовах дефіциту часу й ресурсів.

Проектування виробничого і технологічного процесів неможливе без обліку наслідків функціонування технологічної системи для навколишнього середовища. Здатність застосовувати екологічні знання і досвід у професійних і життєвих ситуаціях, керуючись пріоритетністю екологічних цінностей і непрагматичною мотивацією взаємодії з навколишнім середовищем на основі усвідомлення особистої причетності до екологічних проблем і відповідальності за екологічні наслідки власної професійної діяльності відображає *екологічна компетенція*.

Оволодіння екологічною компетенцією пов'язане з оволодінням техніко-економічною компетенцією, технологічною, *бізнес-компетенцією*, оскільки припускає

оволодіння знаннями з економіки, техніки та інших сфер життєдіяльності людини. Велике значення в екологічній освіті технологів має визначення причин техногенних катастроф, екологічних наслідків для вироблення ефективних рішень їхнього запобігання.

Подальші перспективи дослідження вбачаємо у проектуванні інтегративного змісту освіти з формування професійної компетентності в системі професійної підготовки майбутніх фахівців видавничо-поліграфічного виробництва з урахуванням вимог до складу і рівня професійних компетенцій, а також визначення їхнього змісту для різних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Література:

1. Альбекова З.М. Формирование профессиональной компетентности будущих специалистов в области вычислительной техники на основе модульно-информационной технологии обучения (на примере дисциплины «Базы данных»): автореф. на соиск. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / З.М. Альбекова; Астрахан. гос. ун-т. — Астрахань, 2010. — 24 с.
2. Гордієнко М.Г. Визначення професійної компетентності інженера-електромеханіка / М.Г. Гордієнко // Електромашинобуд. та електрообладн.: міжвід. наук.-техн. зб.: Пробл. автомат. електропривода: теорія і практика. — 2006. — Вип. 66. — С. 16-17.
3. Головина Н.П. Формирование дискурсивной компетенции у учащихся старших классов в процессе обучения репродукции и продукции иноязычных письменных текстов (школа с углубленным изучением английского языка): автореф. на соиск. степени канд. пед. наук: 13.00.02 «Теория и методика обучения» / Наталья Петровна Головина; Российский гос. пед. ун-т им. А.И. Герцена. — Санкт-Петербург, 2004. — 23 с.
4. Горобець С.А. Теоретичні засади проблеми формування професійної компетентності майбутнього фахівця-економіста / С.А. Горобець // Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка. — 2007. — Вип. 31. — С. 106-109.
5. Дворецкий С.И. Инновационно-ориентированная подготовка инженерных, научных и научно-педагогических кадров: [монография] / С.И. Дворецкий, Е.И. Муратова, И.В. Фёдоров. — Тамбов: ТГТУ, 2009. — 308 с.
6. Жидецький Ю.Ц. Сучасні підходи у підготовці фахівців видавничо-поліграфічного профілю / Ю.Ц. Жидецький // Квалілогія книги: [зб. наук. праць]. — Львів, 2005. — Вип. 8. — С. 195-201.
7. Зеер Э.Ф. Психология профессионального развития: [учеб. пособ.] / Э.Ф. Зеер. — М.: Академия, 2007. — 240 с.
8. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения: [уч. пособ.] / Е.А. Климов. — М.: Академия, 2004. — 304 с.
9. Коротков Э.М. Управление качеством образования: [учеб. пособие для вузов] / Э.М. Коротков. — М.: Мир, 2006. — 320 с.
10. Кочнев А.М. Инновационная образовательная деятельность / А.М. Кочнев [и др.] // Высшее образование в России. — 2004. — № 8. — С. 75-89.
11. Кутькина О.П. Педагогические условия формирования медиакомпетентности будущих библиотечно-информационных специалистов: автореф. на соиск. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Олеся Петровна Кутькина; Барнаульский гос. пед. ун-т. — Барнаул, 2006. — 42 с.
12. Кучеренко О.И. Чему обучать: тексту или дискурсу? / О.И. Кучеренко // Новые технологии коммуникативного обучения иностранному языку: [сб. науч. тр.] — 2000. — Вип. 449. — С. 84-89.
13. Мала Т.В. Основні проблеми підготовки компетентних фахівців з книжкового дизайну у вищих навчальних закладах / Мала Т.В. // Вісник Харківської державної академії дизайну та мистецтв: [зб. наук. праць]. — 2009. — № 5. — С. 116-122.
14. Маркова А.К. Психология профессионализма / А.К. Маркова. — М.: МГФ Знание, 1996. — 312 с.

15. Матросова И.Г. Формирование технологической компетенции у будущих технологов полиграфического производства в процессе изучения специальных дисциплин: дис... кандидата пед. наук: спец. 13.00.04 / Инэга Григорьевна Матросова; Институт проф.-тех. образования НАПН Украины — Киев, 2012. — 321 с.
16. Махмудова Мухаббат Мадиевна. Формирование качественной компетентности будущих специалистов инженерного профиля в современном вузе: дис... кандидата пед. наук: спец. 13.00.08 / Мухаббат Мадиевна Махмудова; Институт образования взрослых РАО. — Санкт-Петербург, 2006. — 151 с.
17. Найдюнова Л.А. Перспективи розвитку медіаосвіти в контексті болонського процесу: процесуальна модель медіакультури // Болонський процес і вища освіта в Україні та Європі : проблеми й перспективи [Електронний ресурс] / Л.А. Найдюнова. — К., 2007. — С. 162–168. — Режим доступу: http://www.edu.of.ru/mediaeducation/default.asp?ob_no=30060.
18. Софьина В.Н. Психолого-акмеологические основы формирования профессиональной компетентности специалистов в системе учебно-научно-производственной интеграции: автореф. дис. на соиск. уч. степени докт. пед. наук: спец. 19.00.07 «Педагогическая психология», 19.00.13 «Психология развития, акмеология» / Вера Николаевна Софьина; Ленинградский гос. ун-т им. А.С. Пушкина. — Санкт-Петербург, 2007. — 47 с.
19. Сыманюк Э.Э. Компетентностный подход в подготовке отраслевых специалистов [Электронный ресурс] / Э.Э. Сыманюк, Л.Ю. Шемятихина, М.Г. Синякова // Фундаментальные исследования: Российская Академия Естествознания: научно-теоретический журнал. — 2009. — № 5.
20. Цатурова И.А. Исследование и внедрение информационных коммуникационных технологий в учебный процесс подготовки лингвистов-переводчиков / Цатурова И.А., Аветисова К.А. // Язык и культура: Вестник Томского государственного университета. — 2008. — № 1. — С. 105-109.
21. Энциклопедия по печатным средствам информации. Технологии и способы производства / Гельмут Киппхан; пер. с нем. — М.: МГУП, 2003. — 1280 с.
22. Ягупов В.В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти: [Електронний ресурс] / В.В. Ягупов, В.І. Свистун // Педагогічні науки. — 2007. — № 1. — Режим доступу: http://www.library.ukma.kiev.ua/e-lib/NZ/NZV71_2007_pedagog/01_yagupov_vv.pdf.

Матросова И. Г.

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА
ИЗДАТЕЛЬСКО-ПОЛИГРАФИЧЕСКОГО ПРОИЗВОДСТВА

В статье рассматривается профессиональная компетентность будущего технолога полиграфического производства как сложная многоуровневая система, совокупность компетенций – технологической, информационной, дискурсивной, технико-экономической, экологической, качественной, дизайн-, бизнес- и медиакомпетенций.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, совокупность компетенций, будущий технолог полиграфического производства.

Matrosova I. G.

PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE PUBLISHING INDUSTRY SPECIALISTS

In the article the content and structure of future publishing industry specialists' professional competence is considered. The author presents the structure of complex layered system of professional competence and total combination of technological, informatics', discourse, technical-economic, ecological, qualitative, design, business and media competences.

Key words: professional competence, total combination of competences, future publishing industry specialists.